

УДК: 619:615:612.61:636.054

САНАЦІЯ ПРЕПУЦІАЛЬНОЇ ПОРОЖНИНИ У ПЛІДНИКІВ

Науменко С.В., к. вет. н., доцент⁴,
Кошевой В.І., студент

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

Анотація. У статті представлена методика санації препуціальної порожнини самців з використанням озонімістського препарату «Прозон», який має виражену антимікробну дію.

Ключові слова: бугай, кнур, санація, «Прозон», «Око».

Актуальність проблеми. Сучасні вимоги до теоретичної та практичної ветеринарної медицини потребують широкого впровадження ефективних засобів і методів лікування тварин різних видів. Це стосується і використання антибактеріальних препаратів.

На даний час для санації препуціальної порожнини у самців використовують 1% розчин перекису водню, марганцевокислого калію, або фуразолідону 1:10000, а у деяких випадках використовують навіть антибіотики. Але всі ці препарати мають певні недоліки.

Очевидною є необхідність вибору таких засобів санації, які б поряд з вираженими антибактеріальними та іншими терапевтичними властивостями не містили негативних моментів. До таких засобів відносять санацію препуціальної порожнини з використанням озонімістських препаратів.

Доказане різноманіття терапевтичних ефектів: антибактеріальний, фунгіцидний, антивірусний, імуномодулюючий, стимуляція антиоксидантного захисту, репарації та мікроциркуляції, а також оптимізації обмінних процесів при проведенні озонотерапії. Шляхом неспецифічного впливу на організм озон стимулює та регулює його захисні та адаптивні реакції. При цьому високі концентрації озону мають виражений дезінфікуючий ефект, тоді як низькі сприяють епітелізації та заживленню [1, 2, 3, 4].

Бактерицидна дія озону охоплює всі види грамположитивних та грамнегативних мікроорганізмів. Під дією озону відбуваються локальні ушкодження плазматичних мембран та модифікація внутрішньоклітинного змісту, що є причиною загибелі бактерій.

Завдання досліджень. Метою нашої роботи було: розробити та апробувати методику санації препуціальної порожнини самців з використанням озонімістського препарату «Прозон».

Матеріал і методи досліджень. Апробацію препарату проводили на самцях (кнур, бугай), що належали господарствам – ННЦ ХДЗВА, Інституту тваринництва НААН, «Маяк» Чугуївського, «Піщанське» Красноградського районів Харківської області, «40 років жовтня» Куйбишевського, ФГ «Ястріб» Кам'янсько-Дніпровського районів Запорізької області, ПП «Агромаш» Карлівського району Полтавської області.

Для санації препуціальної порожнини використовували препарат «Прозон». Вводили препарат інтрапрепуціально один раз на тиждень за допомогою катетера із силіконовим наконечником (рис. 1).

Рис. 1. Катетер для санації препуціальної порожнини:

- а) силіконовий наконечник;
- б) катетер;
- в) шприць (20 мл.).

Техніка введення досить проста. Самець знаходиться у стоячому положенні. Проводять туалет отвору препуціальної порожнини. Шприць заповнюють препаратом «Прозон» в об'ємі 20 мл. та преднують до стерильного катетера з силіконовим наконечником. Катетер вводять до упору у препуціальну порожнину (рис. 2), зажимають отвір препуція та видавлюють вміст шприця легким рухом поршня. Після чого виводять катетер і сильніше затискають отвір препуція, роблять легкий

⁴ Науковий консультант: д. б. н., проф.. Кошевой В.П.

Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини

масаж для досягнення контакту препарату зі слизовою оболонкою препуціальної порожнини і голівки пеніса.

Рис. 2. Техніка введення катетера.

Результати дослідження. Метод санації виявився досить ефективним. Результати відображені у таблиці.

Таблиця.

Характеристика препуціального мазка.

Вид тварин	Загальна характеристика мазка		До санації	Після санації	Ефективність, %
Бугаї n=21	Світло-оптична мікроскопія	Кількість епітеліоцитів та лейкоцитів*	18±0,35	10±0,39	44,44
		Кількість мікробів*	94±0,77	27±0,38	71,28
		Співвідношення кількості епітеліоцитів та лейкоцитів	1:2	1:1	-
		Співвідношення кількості епітеліоцитів з нормальною структурою та дистрофією	1:2	2:1	-
	Люмінесцент на мікроскопія	Клітини з зеленим забарвленням	5±0,4	6±0,4	16,67
		Клітини з жовто-червоним забарвленням	5±0,04	2±0,21	60
		Співвідношення клітин	1:1	1:3	-
Кнурів n=30	Світло-оптична мікроскопія	Кількість епітеліоцитів та лейкоцитів *	42±0,29	16±0,37	61,9
		Кількість мікробів*	279±0,98	131±0,29	53,05
		Співвідношення кількості епітеліоцитів та лейкоцитів	1:2	1:1	-
		Співвідношення кількості епітеліоцитів з нормальною структурою та дистрофією	1:2	2:1	-
	Люмінесцент на мікроскопія	Клітини з зеленим забарвленням	3±0,38	6±0,36	50
		Клітини з жовто-червоним забарвленням	5±0,22	3±0,38	60
		Співвідношення клітин	1,67:1	1:2	-

Примітка: * - у квадраті сітки окуляра, об'єктив – 100.

Як свідчать дані таблиці, санація виявилася достатньо ефективною. Це стосується як бугаїв так і кнурів. Після санації у бугаїв і кнурів відповідно зменшились: кількість епітеліоцитів та

лейкоцитів на 44,44 % та 61,9 %; мікробів – на 71,28 %, на 53,05%; клітин з жовто-червоним забарвленням (дистрофічних) – на 60%. Збільшилась кількість клітин з зеленим забарвленням (нормальна структура): у бугаїв - на 16,67 %, у кнурів – на 50%.

Висновки

Спосіб санації препуціальної порожнини у кнурів та бугаїв з використанням «Прозону» виявився досить ефективним. Його можна рекомендувати для впровадження на племпідприємствах та станціях штучного осіменіння тварин.

Література

1. Кошовий В.П. Структурна репарація гонад у тварин при застосуванні фармакоультрафонофорезу / В.П. Кошовий, С.Я. Федоренко, В.П. Беседовський, С.В. Науменко // Вісник Сумського національного аграрного університету. – Суми, 2009. – Вип. 2 (23). – С. 61–70.
2. Кошовий В.П. Ультрафонофорез як складова програм терапії тварин з гонадопатіями / В.П. Кошовий, С.Я. Федоренко, В.П. Беседовський, С.В. Науменко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – Київ, 2009. – Вип. 136. – С. 55–59.
3. Мейер, Д. Ветеринарная лабораторная медицина. Интерпритация и диагностика [Текст]: пер. с англ. / Д. Мейер, Дж. Харви. – М.: Софион, 2007. – 456 с. : 169 ил.
4. Михайлов, Н.Н. Профилактика бесплодия и малоплодия свиней [Текст] / Н.Н. Михайлов. – М.: Колос, 1973. – 230 с.

САНАЦИЯ ПРЕПУЦИАЛЬНОЙ ПОЛОСТИ У САМЦОВ

Науменко С.В., к.вет.н., доцент,

Кошевой В.И., студент

Харьковская государственная зооветеринарная академия, г. Харьков

Аннотация. В статье представлена методика санации препуциальной полости самцов с использованием озоносодержащего препарата «Прозон», который обладает выраженным антимикробным действием.

Ключевые слова: бык, хряк, санация, «Прозон», «Око».

REMEDIATION PREPUTSIALNOYI CAVITIES IN THE NURSERY

S. Naumenko, V. Koshevoy

Kharkiv State Veterinary Academy, c. Kharkiv

Sammary. The paper presents the method of oral rehabilitation preputsialnoyi males using ozonomistskoho drug "Prozon", which has a strong antimicrobial effect.

Key words : bull, boar, introduction, "Prozon", "Oko".

УДК 619:618.1/2:636.082.4:573.6(07)

ДІАГНОСТИКА І ТЕРАПІЯ РЕПРОДУКТИВНИХ ПАТОЛОГІЙ ОВЕЦЬ ТА КІЗ З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ РОЗРОБОК

Склярів П.М., д. вет. н., професор, pavlo_sklyarov@mail.ru

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпропетровськ

Кошевой В.П., д. б. н., професор; Федоренко С.Я., к. вет. н., доцент; Науменко С.В., к. вет. н., доцент; Іванченко М.М., к. вет. н., доцент

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

Анотація. Розроблено комплексні програми діагностики, терапії та профілактики репродуктивних патологій у овець та кіз на основі сучасних досягнень науки, використання яких дозволяє виявити об'єктивну інформацію, обґрунтувати та своєчасно здійснити відповідні терапевтичні чи профілактичні заходи.

Ключові слова: вівці та кози, комп'ютерні діагностичні програми, термографія, комплексні програми терапії та профілактики.